

Onderwerp Reactie college op Managementletter tussentijdse
controle 2016 PwC

Steller M. de Bie - Weidgraaf

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 77 17 Bijlage(n) -

Ons kenmerk 6089358

Datum 24-01-2017 Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Op 16 januari jl. bracht PwC de managementletter tussentijdse controle 2016 uit met de titel 'Verandering, andere tijden vragen andere antwoorden'. In deze brief gaan wij in op de belangrijkste bevindingen (de kernboodschappen) en geven wij onze reactie.

Na de waarnemingen in de 30 dagen scan is dit de eerste managementletter van onze nieuwe accountant. Het rapport is kritisch van aard, ook op onderwerpen die de afgelopen jaren in mindere mate door onze (vorige) accountant zijn gerapporteerd.

Wij waarderen deze frisse en kritische blik die nodig is om onze interne beheersing op peil te houden en waar mogelijk te verbeteren.

PwC geeft aan dat de veranderende samenleving, nieuwe regelgeving, IT ontwikkelingen en de nieuwe rol van de overheid een andere houding van de overheid en accountant vraagt. Ook in het audit committee van 23 november 2016 is benoemd dat de accountantscontrole scherper wordt, niet alleen omdat er sprake is van een nieuwe accountant voor de gemeente, maar ook vanwege scherpere regelgeving (en toezicht AFM).

In het licht van deze ontwikkelingen, moet de rapportage dan ook worden gelezen.

Early warning sociaal domein

Voor het sociaal domein geeft de accountant, in lijn met de 30 dagen scan, een early warning af. Omdat wij als gemeente vanaf 2016 zorgaanbieders betalen op basis van werkelijk geleverde zorg (P*Q) in plaats van een lumpsumvergoeding, zijn we afhankelijk van een tijdige verantwoording van geleverde zorg door zorgaanbieders. In 2015 ondervonden nagenoeg alle gemeenten die P*Q financierden problemen met het tijdig afronden van de jaarrekening. Voor Groningen betekent dit een verhoogd risico op vertraging en fouten of onzekerheden die laat bekend worden uit de verantwoordingen van zorginstellingen.

Daarbij vormen de PGB-betalingen aan de SVB naar verwachting wederom een grote onzekerheid in de jaarrekening. Gezien ons grote aandeel van PGB's (26,9 miljoen) in relatie tot de goedkeuringstolerantie voor onzekerheden (29,7 miljoen) bestaat in 2016 een verhoogd risico op een niet goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening.

Wij zijn in nauw overleg met de zorgaanbieders, het RIGG en de SVB ten aanzien van het tijdig realiseren van de afspraken en het inrichten van een helder afrekenproces. Daarbij nemen we nadrukkelijk de verantwoordelijkheid niet over door eigen controles uit te voeren bij deze partijen. We streven ernaar in 2017 de vaststelling van de levering van zorg zo veel mogelijk in onze reguliere werkzaamheden te borgen, zodat wij vanaf 2017 minder afhankelijk zijn van de verantwoordingen van andere partijen.

Omdat de accountant pas kan controleren nadat het afrekenproces volledig is afgerond, heeft PwC in gesprekken reeds aangegeven de accountantsverklaring bij de gemeenterekening niet eerder dan eind juni, begin juli af te kunnen geven. Wij zullen, in lijn met vorig jaar, het jaarrekeningproces 'opknippen' in twee delen waarbij we onze reguliere planning aanhouden voor de behandeling van de gemeenterekening en het accountantsverslag, behoudens de genoemde onderdelen in het sociaal domein.

Algemene IT beheersing en wachtwoorden

Een aantal kernboodschappen zijn terug te voeren tot de toegenomen impact van IT op gemeenten. Omdat we als organisatie steeds meer te maken krijgen met grote datahoeveelheden en de dienstverlening verder wordt gedigitaliseerd, moeten we meer steunen op een goede algemene beheersing van IT. De beheersing van IT heeft daarom ook onze voortdurende aandacht.

We laten wijzigingen in applicaties middels vastgestelde procedures verlopen, hebben procedures ingericht voor het beheer van autorisaties en voeren een gemeente brede bewustzijns campagne en audits uit op het gebied van informatiebeveiliging. We hebben een IT board waarin de directie belangrijke IT aangelegenheden periodiek bespreekt en van daaruit stuurt. Ook hebben we binnen Groningen een Chief Information Security Officer (CISO) aangesteld. Hoewel wij deze functie bewust binnen de afdeling I&A hebben gepositioneerd, zien wij deze functie als een concernverantwoording met meer dan alleen I&A aspecten (houding en gedrag). Sturing, prioriteitsstelling en verantwoording op informatiebeveiligingsgebied vindt dan ook gemeente breed plaats door een ingestelde Informatiebeveiligingsraad (IB-raad).

De accountant geeft aan dat we de inrichting van maatregelen (wijzigingen, autorisaties, beheer van accounts) op onderdelen dienen te verbeteren evenals onze documentatie hieromtrent. Daarbij vormt het delen van wachtwoorden een risico op onrechtmatige, financiële handelingen in de organisatie.

PwC verbindt deze bevindingen aan het jaarrekeningtraject en stelt dat extra handmatige werkzaamheden noodzakelijk zijn.

Wij zullen, gezien het belang van deze bevindingen, de aanbevelingen van PwC zo snel mogelijk doorvoeren en alle noodzakelijke acties nemen die nodig zijn voor een betrouwbare jaarrekening. Dit doen we in nauw overleg met de accountant.

Ook zullen wij de aanbeveling van de accountant over de herpositionering van de CISO in overweging nemen.

IT ontwikkelingen, veranderende samenleving

Daarnaast vragen de IT ontwikkelingen evenals de veranderende rol van de overheid en wijzigingen van regelgeving om specifieke kennis en snelle aanpassing van onze medewerkers en organisatie. Wij realiseren ons dat terdege. De veranderende samenleving en het snelle tempo in ontwikkelingen zijn voor alle gemeenten een uitdaging.

Wij hebben onlangs met u gesproken over deze thema's in de informele raadscommissie Financiën en Veiligheid. Onder het motto 'flexibel en wendbaar, vernieuwen en versnellen' anticiperen wij de komende jaren op thema's als mobiliteit, ontwikkeling van medewerkers en management en diversiteit. Eén Groningen, Eén organisatie is daarbij steeds het uitgangspunt.

We gaan graag met de accountant in gesprek over de waarnemingen die zij hebben gedaan.

Doorontwikkeling auditfunctie

De accountant constateert dat een groei en transformatie nodig is van onze auditfunctie om voldoende zekerheid te kunnen leveren over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening aan ons college. Ook deze bevinding moet mede in het licht worden gezien van de aangescherpte wet- en regelgeving voor accountants.

Op korte termijn betekent dit aanvullende controlewerkzaamheden voor de jaarrekening en op de langere termijn een verdere professionalisering van onze auditfunctie. Wij nemen de aanbevelingen ter harte en zullen een groeitraject voor de auditfunctie opzetten en voor de kortere termijn afspraken maken met PwC. De eerste stappen hebben wij daarin gezet door gezamenlijk op te trekken en concrete acties af te spreken richting de jaarrekeningcontrole 2016.

Wijzigingen BBV grondexploitaties

In 2016 is het BBV op een aantal aspecten gewijzigd. In de notitie grondexploitaties van de commissie BBV is een aantal belangrijke wijzigingen doorgevoerd waarvan PwC aangeeft dat de effecten nog onvoldoende in beeld zijn gebracht, zoals het niet meer mogen toerekenen van eigen bijdragen en bijdragen uit reserves naar de grondexploitaties. Wij zijn in gesprek met de accountant om de effecten voor de jaarrekening in beeld te brengen. Indien nodig zullen wij wijzigingen in grondexploitaties tijdig voorleggen aan uw raad.

Aandachtspunten en aanvullende controles jaarrekeningproces

Wij zijn blij met de constatering van PwC dat wij de aandachtspunten in het jaarrekeningproces in beeld hebben en sturen op benodigde acties.

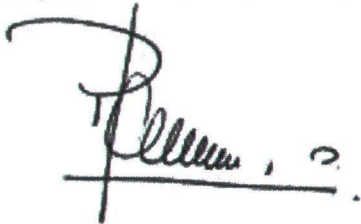
Daarbij heeft de accountant aanvullende aanbevelingen in onze processen. Op het gebied van inkopen, betalingen, aanbestedingen, sociale zaken, salarissen en inkomende subsidies zijn zowel verbeteringen in de processen nodig als wel aanvullende controlewerkzaamheden voor aanvang van de jaarrekeningcontrole. Wij onderschrijven deze aanbevelingen en zullen daarmee in de komende periode (januari, februari) en in nauw overleg met de accountant aan de slag gaan.

Toekomstige ontwikkelingen

Tot slot geeft de accountant een aantal algemene aandachtspunten en adviezen mee in de voorbereiding op de uitbesteding van diverse taken zoals de WIJ-teams, belastingen en IT. Wij zullen deze aandachtspunten betrekken bij de voorbereiding en de accountant op de hoogte houden van de uitkomsten en concrete vorderingen, zowel op de korte termijn als langere termijn.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink